

Võru maakonnas Rõuge vallas Hanninga kinnistu (registriosa nr 120641, katastritunnus 18102:002:0460, edaspidi *Hanninga kinnistu*) aegjärgsete raiete keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Luhamets OÜ juhatuse liikme Ülo Luhametsa 09.09.2024 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Jätta algatamata Võru maakonnas Rõuge vallas Hanninga kinnistu eraldiste 31 ja 33 aegjärgsete raiete keskkonnamõjude hindamise (KMH).

1.2. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. Luhamets OÜ juhatuse liige Ülo Luhamets esitas 09.09.2024 Keskkonnaametile metsateatised, millega kavandab Hanninga kinnistul aegjärgseid raieid eraldistel 31 (0,52 ha) ja 33 (0,42 ha).

Metsateatised on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris numbrite 50001060420 ja 50001060421 all. Eesti looduse infosüsteemi EELIS (edaspidi *EELIS*) andmetel asuvad kavandatavad raiealad Haanja loodusalal, Haanja linnualal ning Haanja looduspargi Tavaala piiranguvööndis.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast (otsus on tehtud 15 tööpäeva jooksul arvates KeHJS § 6¹ lõikes 1 nimetatud teabe saamisest).

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Hanninga kinnistul kavandatakse järgnevaid raieid :

1. Eraldisel 31 kavandatakse aegjärgset raieid 0,52 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht on 30 tihumeetrit.
2. Eraldisel 33 kavandatakse aegjärgset raieid 0,42 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht on 26 tihumeetrit.

Aegjärgse raie eesmärgiks on metsa järkjärguline uuendamine. Aegjärgse raie korral raiutakse uuendamisele kuuluvas metsas puid hajali üle raielangi eraldistel 31 ja 33 kahe raiejärguga (puistu täius peale raieid jääb minimaalselt 30%).

Koos sama kinnistu eraldistel 19 (0,58 ha), 26 (0,79 ha) ja 34 (0,41 ha) ning piirneva Kimalase kinnistu (katastritunnus 18102:002:0018) eraldisel 23 (0,42 ha) juba lubatud aegjärgsete raieid moodustub kokku 3,14 ha suurune turberaielank.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Hanninga kinnistu asub Võru maakonnas, Rõuge vallas. Kavandatud raieid jäävad alale, kus kehtib 2011. aastal kehtestatud Haanja valla (üldplaneeringu kehtestamise ajal asus kinnistu Haanja vallas) üldplaneering¹, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatavate tegevuste eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutamist. Kavandatud raieid käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja² §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raieidööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raieidööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

¹ <https://rouge.kovtp.ee/kehtivad-uldplaneeringud>

² Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Hanninga kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustus piirkonnas.

Hanninga kinnistu eraldistel 31 ja 33 kavandatava aegjärksete raietega piirnevad sama kinnistu, Kimalase kinnistu (katastritunnus 18102:002:0018) ja Metsääre kinnistu (katastritunnus 18102:002:0960) eraldised, kus on Metsaregistris registreeritud kehtivad metsateatised raieliigiti vastavalt:

1. Aegjärkseid raieid eraldi asetsevate lankidena, kokku pindalal 4 ha.
2. Harvendusraieid eraldi raiealadena kokku pindalal 11,59 ha.
3. Lageraieid eraldi asetsevate kuni 1 ha suuruste lankidena, kokku pindalal 4,49 ha.
4. Sanitaarraie pindalal 0,14 ha.

Raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealadel ei esine taastumatuid loodusvarasid. Eraldis 31 asub jänesekapsa-kõdusoo ja eraldis 33 asub jänesekapsa kasvukohatüübis. Eraldisel 31 kasvab valmiv kase enamusega puistu, eraldisel 33 kasvab küps kase enamusega puistu

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus kavandatavad raied läbi viiakse. Raielankidega piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raieid kavandatakse metsamaastikus, aladel ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Kavandatud raied jäävad Haanja looduspargi Tavaala piiranguvööndisse. Haanja looduspargi kaitse-eesmärgid on loetletud Haanja looduspargi kaitse eeskirjas³. Tingimused metsa majandamisele piiranguvööndis on sätestatud kaitse-eeskirja §-s 15.

Haanja looduspark hõlmab täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluvaid Haanja linnu- ja loodusalasid.

Kultuuriväärtusi raialal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate raiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raiete mõju keskkonnaelementidele:

Vesi - Raicaladel ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata. Mõju veerežiimile ei ole oluline.

Välisõhk ja kliima - kavandavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus – kavandatud raied ei mõjuta maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele - raicaladel ei ole neid elemente ja kavandatud raie neid ei mõjuta. Raied on kavandatud 0,94 ha suurusel alal, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskoormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raied on ühekordse lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Eelpool nimetatud raied on kavandatud Haanja looduslal ja linnualal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevustega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Haanja looduspargi ega Haanja linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist.

³ Vabariigi Valitsuse 22.01.2015 määrus nr 10.

Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁴ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁵ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Eraldistel 31 ja 33 kavandatavate aegjärksete raiete esimese raiejärgu käigus raiutakse puistud hajusalt hõredamaks, kuid puistute esimesed rinded säilivad, vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Puistud säilivad, metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu, seega ei ole kavandatavatel raietel olulist mõju Haanja loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele.

Kuna kavandatud raiealade mõjualas ja raiealadel ei asu Haanja linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaiku ega liikide elupaiku, siis kavandatud raied Haanja linnu- ja loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatavad raied ei mõjuta ebasoodsalt Haanja linnuala ja Haanja loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri 27.12.2006 määrusega nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raied on kavandatud Haanja looduspargi Tavaala piiranguvööndis.

Kavandatud raiealadel ei esine Haanja looduspargi kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi mida raied mõjutaks.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, poollooduslike koosluste tegevuskavaga, kaitsekorralduskavaga ja Haanja looduspargi kaitse-eeskirjaga, looduskaitse- ja metsaseadusega, ja eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

⁴Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁵ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh. puidu kokkuvedu) teha külmunud või kuivalt pinnaselt.

Looduskaitseaduse § 55-st tulenevalt on raiete tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks

3.4. Eelhinnangu järeldus

Kavandatud raietel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana looduskaitseaduse § 55 lõikest 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevused avaldavad ebasoodsat mõju Haanja loodus- ja linnualale, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatavate tegevustega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatavate tegevustega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsemeetmetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Eelhindamise otsus on koos metsateatiste otsustega Avalikes Teadaannetes.

Eelhinnangu koostaja:

Marek Paaküla

metsahoiu vanemspetsialist

metsaosakond